

მაია რაფაგა

მონაცემები შრომითი და სამეცნიერო საქმიანობის შესახებ

(CV) - Curriculum Vitae

ასათიანის 12, ს. 3, ბ. 59

თბილისი 017710 XI 1935წ.

ქ. ზუგდიდისაქართველოქართველი

ტელ. 39 54 93

mobile : 5.99.58.76.90

E-mail : mraphava@yahoo.com

სამუშაო გამოცდილება

2016 წ. - პ. კეპელიძის სახ. ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარე

2015 წ. - პ. კეპელიძის სახ. ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი.

2010 - დღევანდლამდე წ. საქართველოს საპატრიარქოსთან არსებული თბილისის სასულიერო აკადემიისა და სემინარის ლექტორი.

2010 წ. - საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის მთავარი სპეციალისტი

2006 წ. - საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი

2003 -2006 წწ. - პ. კეპელიძის სახ. ხელნაწერთა ინსტიტუტის ბველი ქართული ფილოლოგიის განყოფილების გამგე

2002 წ.- ლუვენის კათოლიკური უნივერსიტეტის აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტის მიწვეული მკვლევარი, გრიგოლ ნაზიანზელის თხზულებების ქართული თარგმანების გამოსაცემად მომზადება, ბელგია.

1997 წ. მაისი-ივნისი : - პარიზის Ecole Pratique des Hautes sciences historiens et philologiques en Sorbonne)-ის მიწვეული მკვლევარი, თემატიკა: ქართულ-ბიზანტიური ლიტერატურული ურთიერთობა, საფრანგეთი.

- 1997წ. მარტი-მაისი: -ლუგენის კათოლიკური უნივერსიტეტის ადმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტის მიწვეული მკვლევარი, თემატიკა : გრიგოლ ნაზიანზელის თხზულებათა ქართული თარგმანების კვლევა, ბელგია 1995-1996 წწ. – თბილისის სასულიერო სემინარის მიწვეული დექტორი, ლექციების კურსი დათისმეტყველების ისტორიაში.
- 1990-96 წწ. – სულხან საბა ორბელიანის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ლექტორი, ლექციების კურსი რელიგიის ისტორიაში, ძველ ქართულ მწერლობაში.
- 1986 წ. – ხელნაწერთა ინსტიტუტის წამყვანი მეცნიერი თანამშრომელი
- 1969 წ. – პ. კეკელიძის სახ. ხელნაწერთა ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი
- 1963-64 წწ. – ერევნის მატენადარანის მიწვეული მკვლევარი, ქართულ-სომხური ლიტერატურულ ურთიერთობათა სფეროში, სომხეთი
- 1963 წ. – პ. კეკელიძის სახ. ხელნაწერთა ინსტიტუტის უმცროსი მეცნიერი თანამშრომელი
- 1960-1963 წწ. – პ. კეკელიძის სახ. ხელნაწერთა ინსტიტუტის ასპირანტი
- 1959 წ. – პ. კეკელიძის სახ. ხელნაწერთა ინსტიტუტის ლაბორანტი

საერთაშორისო პროექტები

გრიგოლ ნაზიანზელის თხზულებათა შემსწავლელი საერთაშორისო პროექტის წევრი (www.nazianzos.fltr.ucl.ac.be).

საერთაშორისო პატრისტიკული საზოგადოების წევრი (Bulletin d' information et de Liaison , 42 (2008), Brepols publishers (Supplément Annuaire; 2007 წლიდან). .

პრემია

1987წ. ხელნაწერთა ინსტიტუტი: ილია აბულაძის სახელობის პრემია წიგნისათვის: «ამონიოს ერმისის თხზულებები ქართულ მწერლობაში».

2018 წ. - საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია: კორნელი კეკელიძის სახელობის პრემია წიგნისათვის „ილ. აბულაძე, მველქართული-ძველსომხური დოკუმენტირებული ლექსიკონი“.

ენები

ძველი ბერძნული, ძველი სომხური, რუსული, ფრანგული.

მაია რაფაგას სამეცნიერო ნაშრომები (სამეცნიერო წერილებისა და წიგნების ჩამონათვალი თან ერთვის).

მაია რაფაგას პუბლიკაციებზე გამოხმაურება

M . van Esbroeck, La version géorgienne de deux commentaires d'Ammonius fils d' Hermias, Copie de la conférence donnée le 26 mars 1985 à l'Université de Rome ; auprès du Prof. Massimiliano Pavan, Departimento delle Scienze Storiche.

დ. მელიქიშვილი,, მაია რაფაგა, ამონიოს ერმისის თხზულებანი ქართულ მწერლობაში, ლიტერატურული საქართველო, 17 აგვისტო 1984.

B. Coulie, Review of the publication: S.Gregorii Nazianzeni Opera. Versio Iberica, I. Orationes I, XLV, XLIV, XLI, editae a H.Metreveli et K. Bezarachvili, T. Kourtsikidze, N. Melikichvili, T. Othkmezuri, M Rapava, M. Chanidze (Corpus Christianorum, Series Graeca, 36. Corpus Nazianzenum, 5, Turnhout_Leuven, 1998, dans Le Muséon: revue d' etudes orientales, t. III 1998, p. 456-458 .

წიგნების რედაქტორობა

მუშაკი სულიერისა ვენახისათ, წიგნი მიძღვნილი მიხეილ ქავთარიას 80 წლისთავისადმი, თბილისი, 2012.

წმ. ეფთვიმე მთაწმიდელი, წინამძღვარი (სარწმუნოებისათვის), ნ. ჩიკვატიას გამოცემა, თბილისი, 2007.

მრავალთავი, ფილოლოგიურ-ისტორიული ძიებანი, XXI, თბილისი, 2005.

მრავალთავი, ფილოლოგიურ-ისტორიული ძიებანი, XX, თბილისი, 2003.

წმინდა გიორგი ძველ ქართულ მწერლობაში, ე. გაბიძაშვილის გამოცემა, თბილისი, 1991.

ანტონ I, სპეცალი, გ. დედაბრიშვილის გამოცემა, თბილისი, 1991.

ასპირანტთა ხელმძღვანელობა

- ლ. შათირიშვილი, „ბასილი ანგირიელი და მისი თხზულების „ქალწულებასა შინა ჭეშმარიტისა უხრწნელებისათვს“ ქართული თარგმანი“, 2005.
- ა. ჭუმბურიძე, „ქართულ-ბერძნული საღვთისმეტყველო განმარტებანი ანგელოზურ ძალთა შესახებ“, 2002.
- მ. კასრაძე, „ნიკიტა სტითატის ტრილოგიის— საონოებათა აღსავალთათვს, სამოთხისათვს, სულისათვს— ქართული თარგმანი“, 2001.
- ნ. ჩიკვატია, „ეფთვიმე მთაწმიდლის „წინამძღვარი“, 1997.
- ე. ჭელიძე, „გრიგოლ ნოსელის კოსმოგონიური შრომის «ექცესთა დდეთაც» ქართული თარგმანი“, 1986.

დისერტაციების ოპონენტობა

- 2019 წ. - ხ. გაფრინდაშვილი, კორიუნის „მაშტოცის ცხოვრება“ (ტექსტის თარგმნა, გამოკვლევა და კომენტარები), (სადოქტორო).
- სტ. კალაიჯიშვილი - Преподобный Максим исповедник в Грузии (სადოქტორო).
- 2006 წ. – ო. მარგიანი, „გრიგოლ ნაზიანზელის „ცხოვრების“ და „შესხმის“ ძეელი ქართული თარგმანები (გრიგოლ ხუცესისა და სოფრონიერუსალიმელის თხზულებების მიხედვით“), (საკანდ.).
- 2006 წ. – მ. მაჭავარიანი, „გრიგოლ ნაზიანზელის ჰომილიების დავით ტბელის თარგმანები“ (სადოქტორო).
- 2006 წ. – ო. ჭუმბურიძე, „ქართული ხელნაწერების შესწავლა უცხოეთში – გრიგოლ ფერაძის არქეოგრაფიული ძიებანი“ (სადოქტორო).
- 2006 წ.– გ. კუჭუხიძე, „იოანე საბანისძის „წმიდა აბო თბილელის მარტვილობა“ (ტექსტოლოგიური და ლგოსმეტყველებითი ანალიზი)“ (სადოქტორო).
- 2005 წ. – ა. ხარანაული, „ძველი აღთქმის ხანმეტი ფრაგმენტები და ქართული ბიბლიის ტექსტის ისტორიის საკითხები“ (სადოქტორო).
- 2005 წ. – ო. ოთხმეზური, „გრიგოლ ნაზიანზელის კომენტარები ქართულ მთარგმნელობით ტრადიციაში“ (სადოქტორო).

2004 წ. – ქ. ბეზარაშვილი, „რიტორიკისა და თარგმანის თეორია და პარქტიკა გრიგოლ დვოისმეტყველის თხზულებათა ქართული თარგმანების მიხედვით“ (სადოქტორო).

2004 წ. – ლ. სამყურაშვილი, „X-XIII ს. დასაწყისის ქართული სამედიცინო ძეგლები“ (საკანდ.).

2002 წ.– დ. ჩიტუნაშვილი, „ხინქლ მამათა სწავლანი და საკურველებანი“, (საკანდ.).

2001 წ.– თ. ცერაძე, „XI ს. იერუსალიმური აგიოგრაფიულ-პომილეტიკური ხელნაწერების კრებული Jer. Graeca (5-3-2), კოდიკოლოგიურ- ტიპოლოგიური ძიება“, (საკანდ.).

2001 წ.– მზ. ხახუტაშვილი, „გაბრიელ გელოვანის ნათარგმნი «გეოგრაფია“ (საკანდ.).

1996 წ. – ა. ჩანტლაძე, „ანტინესტორიანული ტრაქტატები არსენ ვაჩესძის «დოგმატიკონის» მიხედვით“, (საკანდ.).

1993 წ. – გ. ახვლედიანი, „ქართული საისტორიო მწერლობა და ფოლკლორი“, (სადოქტორო).

1990 წ. – თ. მგალობლიშვილი, „კლარჯული მრავალთავი“, (სადოქტორო დისერტ.).

1990 წ. – ა. ხარანაული, „წყაროთა გამოყენების მეთოდოლოგია პროკლე დიადოხოსისა და იოანე პეტრიწის ფილოსოფიურ შრომებში“, (საკანდ.).

1988 წ. – დ. მელიქიშვილი, „გელათის ლიტერატურული სკოლა (XI-XII სს.) და ქართული ფილოსოფიური, ტერმინოლოგიური ენის შექმნა“ (სადოქტორო დისერტაცია).

1980 წ. – მ. მაისურაძე, „დროსის წამების“ ქართული ვერსია“, (საკანდიდ. დისერტაცია).

შესრულებული სამეცნიერო კვლევითი სამუშაოები

ჩემი სამეცნიერო მუშაობა ძირითადად მიმართული იყო ძველი ქართული მწერლობის დოგმატიკურ-პოლემიკური ჟანრის თხზულებების, განსაკუთრებით გელათის საღვთისმეტყველო-სამწიგნობრო ცენტრის ლიტერატურული პროდუქციის შესწავლისაკენ. პოლემიკური შინაარსიდან გამომდინარე, ჩემი ინტერესების სფეროში აქტიურად შემოვიდა ქართულ-სომხური ლიტერატურული ურთიერთობებისა და ძველი ქართული დოგმატიკურ-პოლემიკური ძეგლებისს კვლევა.

2023 წელს გამოქვეყნდა ჩემი წიგნი „ათონის ქართველთა მონასტერი.“ წიგნში განხილულია დიდი მთაწმიდელების საზოგადოებრივი მოდვაწეობის ხასიათი და მათი ლიტერატურულ-შემოქმედებითი საქმიანობა. ასევე განხილულია ათონზე მოდვაწე ქართველების ურთიერთობა როგორც ბერძენ, ისე ათონის მთაზე მოდვაწე სხვა უცხოელებთან. რაც მთავარია, განხილულია ათონის ქართული ხელნაწერების კოლექციის შედგენილობა, ათონური ქართული ხელნაწერების ტექსტოლოგიურ-ფილოლოგიური თავისებურებანი, მოცემულია ათონურ ქართულ ხელნაწერთა სია.

ქართულ-სომხური ლიტერატურული ურთიერთობის სფეროში შესწავლილი მაქს პროკლე დიადოხოსის ”კავშირი დვოისმეტყველებითნისა“ და იოანე პეტრიშვილის განმარტებათა სომხური თარგმანი, შესრულებული 1248 წელს, 2016 წელს გელათის მეცნიერებათა აკადემიის ყოველწლიურ კონფერენციაზე წავიკითხე მოხსენება პროკლე-პეტრიშვილის თხზულებათა სომხური თარგმანის შესახებ, სომხური თარგმანის კრიტიკული ტექსტი ორი სომხური ხელნაწერის მიხედვით, სათანადო გამოკვლევითა და სომხურ-ქართული ლექსიკონით გამოქვეყნდა 2016 წელს რუსთაველის ფონდის ფინანსური დახმარებით.

2013 წელს ავტორთა კოლექტივის მიერ გამოქვეყნებულ წიგნში „ნარკევები ძველი ქართული სასულიერო მწერლობის ისტორიიდან“ (რომელიც გამოქვეყნებულია სამ წიგნად) მე-2 ტომში, ჩემი ავტორობით შესულია ნაშრომი „დოგმატიკა და პოლემიკა“ (გვ. 345-515).

ჩემ მიერ მოძიებულია სომხური მონოფიზიტობის წინააღმდეგ ძველ სასულიერო მწერლობაში არსებული ძეგლები. მათი ავტორების, ხელნაწერებისა და სხვა რეალიების შესახებ კვლევითი და ინფორმაციული ხასიათის მონაცემები ასახულია წერილში „სომხური მონოფიზიტობის წინააღმდეგ პოლემიკა ქართულ მწერლობაში“(2012 წელი).

2006-2008 წლებში ვთანამშრომლობდი მოსკოვის სასულიერო აკადემიასთან, „დოგმატიკონის“ ერთ-ერთი შემადგენელი თხზულების, ნიკიტა სტიოატის „სომხური მონოფიზიტობის საწინააღმდეგო ხუთი ტრაქტატის“ ქართულ თარგმანთან დაკავშირებით. 2008 წელს ბიბლიოთეკის დირექტორმა ილუმენმა დიონისე შლენოვმა გამოაქვეყნა ნიკიტა სტიოატის ტრაქტატების ბერძნული ტექსტი, ბერძნულ ტექსტთან ერთად გამოქვეყნდა ჩემ მიერ მომზადებული ქართული თარგმანის ტექსტიც (Богословский Вестник, 7, 63-91).

2004 – 2007 წწ: INTAS გრანტი № 03-51-6120; 2000 მარტი – 2003 მარტი: INTAS გრანტი № 97-677; 1996 იანვარი – 1998 დეკემბერი: INTAS გრანტი № 94-3783: მონაწილეობა მივიღე საერთაშორისო პროექტში „გრიგოლ ნაზიანზელის თხულებათა ქართული თარგმანები“. გრანტის ფარგლებში ბელგიაში გამოქვეყნდა ქართული თარგმანების შემცველი 6 ტომი. გამოქვეყნდა გრძელდება. ნაზიანზელის პომილიებისადმი მიძღვნილი ჩემი სტატია გამოქვეყნდა ბელგიაში, *Studia nazianzenica*-ს II ტომში. *Corpus Christianorum*-ის სერიით.

1976 წელს გამოვაქვეყნე იოანე დამასკელის „დიალექტიკის“ ორი ქართული თარგმანის (ეფრემ მცირისა და არსენ იყალთოელის) ტექსტები, გამოკვლევაში ასახულია არსენ იყალთოელის თარგმანიდან შესრულებული სომხური თარგმანის რაობა და ქართულ დედანთან მიმართების ხასიათი. გამოკვლეული მაქვს იოანე დამასკელის „გარდამოცემის“ არსენ იყალთოელის ტექსტისა და მისგან მომდინარე სომხური თარგმანის ურთიერთმიმართების თავისებურებანი. „გარდამოცემის“ სომხური ტექსტი გამზადებულია გამოსაქვეყნებლად

ჩემი სადოქტორო დისერტაციის თემას წარმოადგენდა III საუკუნის ნეოპლატონიკოსი ფილოსოფოსის ამონიოს ერმისის ორი თხულების ქართული თარგმანების შესწავლა. თარგმანები შესრულებულია გელათის ლიტერატურული სკოლის მოღვაწის მიერ, რომლის იდენტიფიკაცია იოანე პეტრიწან ჩვენ გამოვრიცხეთ. ქართული თარგმანების ტექსტები სათანადო გამოკვლევითა და ლექსიკონით ცალკე წიგნად გამოქვეყნდა 1984 წელს.

გრანტები

2018 - რუსთაველის ფონდის გრანტი: გიორგი მთაწმიდელის „მარხვანი“

2015 - 2016 წწ. – რუსთაველის ფონდის გრანტი: „შუა საუკუნეების ქართული მწიგნობრობა ქრისტიანულ აღმოსავლეთსა და ბიზანტიაში (ძირითადი შემსრულებელი).“

2013 – 2015 წწ. – რუსთაველის ფონდის გრანტი: „პროკლე დიადოხოსის « კავშირნი ლვთისმეტყველებითნისა » და იოანე პეტრიწის « განმარტებათა » ქართულ-სომხური ტექსტების გამოცემა“ (ძირითადი შემსრულებელი).

2011 – 2013 წწ. – რუსთაველის ფონდის გრანტი: „არსენ ოყალთოელის „დოგმატიკონი“ და მისი მნიშვნელობა შუა საუკუნეების ქართული მწერლობისათვის“. (ხელმაძღვანელი).

2008 – 2010 წწ. – რუსთაველის ფონდის გრანტი: «ძველი ქართული სასულიერო მწერლობის ისტორია» (ხელმაძღვანელი).

2006–2009 წწ. რუსთაველის ფონდის გრანტი: «ძველ ქართულ-ბერძნულ ფილოსოფიურ-თეოლოგიური ტერმინოლოგიის დოკუმენტირებული ლექსიკონი» (ძირითადი შემსრულებელი).

2004 – 2007 წწ: INTAS გრანტი № 03-51-6120: ადრებიზანტიური აზროვნება ქრისტიანული ახლო აღმოსავლეთის ლიტერატურაში: გრიგოლ დვთისმეტყველის თხულებები ქართულ მთარგმნელობით ტრადიციაში (ძირითადი შემსრულებელი).

2002 – 2003 წწ. – საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის გრანტი: იღ. აბულაძის ძველ ქართულ-ძველ სომხური დოკუმენტირებული ლექსიკონის გამოსაცემად მომზადება (ძირითადი შემსრულებელი).

2000 მარტი – 2003 მარტი: INTAS გრანტი № 97-677: «გრიგოლ ნაზიანზელის არალიტურგიკული პომილიების ქართული თარგმანები» (ძირითადი შემსრულებელი).

1997-1999 – საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის გრანტი: «ძველი ქართული მწერლობა ქრისტიანული კულტურის კონტექსტში» (ძირითადი შემსრულებელი).

1996 იანვარი – 1998 დეკემბერი: INTAS გრანტი № 94-3783: «გრიგოლ ნაზიანზელის ლიტურგიკული პომილიების ქართული თარგმანები». (ძირითადი შემსრულებელი).

საერთაშორისო სამეცნიერო ფორუმები

2023 წ.არსენ იყალთოელის „დოგმატიკონის“ მნიშვნელობა ძველ ქართულ მწერლობაში- ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის დაარსების 65-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო კონფერენცია 2019 წ.- უცნობი ბერძნული ეპიგრამა იოანე ათონელის შესახებ, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია ბიზანტინოლოგია საქართველოში - 5, ბათუმი.

2017 წ. – Гелатский литературный центр и фрмянские переводчикиб Ежегодная Богословская конференция Свято-Тихоновского гуманитарного университета. Москва.

2015 წ. – « Византийские авторы XI века в Догматиконе Арсения Икалтоели”, მოსკოვის სასულიერო აკადემიის კონფერენცია, მიძღვნილი წმ. სიმეონ ახალი დვთისმეტყველისადმი, მოსკოვი.

2014 წ. – „გრიგოლ ოშკელის მთარგმნელობითი პრინციპები ტაო-კლარჯეთის სკოლის ლიტერატურული საქმიანობის კონტექსტში, ტაო-კლარჯეთისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო კონფერენცია, ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი.

2012 წ. – „ბიზანტიულ ავტორთა გავლენის კვალი „გრიგოლ ხანცოგელის „ცხოვრებაში“, ტაო-კლარჯეთისადმი მიძღვნილი II საერთაშორისო კონფერენცია, ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი.

2011 წ. – „იოანე ათონელი – შტრიხები ბიოგრაფიისათვის“, ქრისტიანულ კვლევათა საერთაშორისო ცენტრის გიორგი მთაწმიდელისადმი მიძღვნილი კონფერენცია, თბილისი.

2010 წ. – „გრიგოლ ნაზიანზელის ოეოლოგიის რამდენიმე კონცეპტი XI საუკუნეში, ილიას უნივერსიტეტში 20 მაისს ჩატარებული საერთაშორისო კონფერენცია "ქრისტიანული კაპადოკია და კავკასია".

2010 წ. – „ტაო-კლარჯეთიდან ათონამდე : ლიტერატურულ ურთიერთობათა კვალდაკვალ“, ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის I საერთაშორისო კონფერენცია : ტაო-კლარჯეთი.

2009 წ. – ალექსანდრიული ნეოპლატონური სკოლის ტრადიციების ასახვა ძველ ქართულ მწერლობაში (ფილოსოფიის განსაზღვრებანი), საერთაშორისო კონფერენცია « ბიზანტინოლოგია საქართველოში -3 », თბილისი-ახალციხე.

2009 წ. – ლეგენდური გადმოცემები გრიგოლ დვორისმეტყველის შესახებ („ვახტანგ გორგასლის ცხოვრებისა“ და „იოანე ოქროპირის „მათეს სახარების თარგმანების“ ქართული თარგმანის მიხედვით, საერთაშორისო კონფერენცია „ქართული ხელნაწერი“, თბილისი.

2008 წ.- «გარემოვლითი სწავლულების» გაგებისათვის ძველ ქართულ მწერლობაში, საქართველოს საპატიოარქოსთან არსებული ქრისტიანული კვლევის საერთაშორისო ცენტრის I საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია, თბილისი.

2008 წ. – Pour la réception d'«Anakephaleosis» d'Épiphane de Chypre dans l'ancienne littérature géorgien, კონსტანტინ მიტროპოლიტის საერთაშორისო კონფერენცია, კვიპროსი, 2008.

2007 წ. – “მაქსიმე აღმსარებლის თხზულებათა ფრაგმენტები ძველ ქართულ ხელნაწერებში”, წმ. მაქსიმე აღმსარებლისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო კონფერენცია, თბილისი.

2007 წ. – ”„დვორისმეტყველის პომოლიები უძველეს ქართულ მრავალთავებში” (6. მელიქიშვილთან ერთად), საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრისა და

ლუგენის კათოლიკური უნივერსიტეტის ერთობლივი კონფერენცია თემაზე: ბიზანტიურ-ქართული ურთიერთობები: ქართული თვითმყოფადობის ფორმირება, თბილისი.

2007 წ. – “სომხური მონოფიზიტობის წინააღმდეგ ძველ ქართულ მწერლობაში არსებული პოლემიკური თხზულებების სტილისტიკა”, ბიზანტინოლოგთა საერთაშორისო კონფერენცია, ბათუმი.

2006 წ. – „Догматикон», догматико-полемический сборник Арсения Икалтоели (XI в.) XVI ежегодная конференция Православного Свято-Тихоновского гуманитарного университета, Москва.

2004 წ. – “ღვთისმეტყველების გაგებისათვის გრიგოლ ნაზიანზელის პირველი თეოლოგიური სიტყვის (Or. 27) მიხედვით”, საპატრიარქოსთან არსებული ქრისტიანული კვლევების ცენტრის საერთაშორისო კონფერენცია. თბილისი.

2004 წ. – “ბიბლიის წიგნთა ინდექსები ძველ ქართულ მწერლობაში”, საერთაშორისო სიმპოზიუმი თემაზე: ქრისტიანობის ოცი საუკუნე საქართველოში, თბილისი.

2003 წ. – “გრიგოლ ნაზიანზელის პირველი თეოლოგიური სიტყვის (Or 27) კომენტარების ქართულ-სომხური თარგმანები”, არმენოლოგთა საერთაშორისო კონგრესი, ერევანი.

1998 წ. – “პოლემიკური თხზულებები არსენ იყალთოელის “დოგმატიკონიდან” სომხურ საეკლესიო პრაქტიკასთან დაკავშირებით”, საერთაშორისო კონფერენცია თემაზე: სომხეთი და ქრისტიანული აღმოსავლეთი, ერევანი.

1997 წ. – Les traductions géorgiennes de Grégoire Ochkéli des homélies 7 et 27 de Grégoire de Nazianze – გრიგოლ ნაზიანზელის შესწავლისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კოლოკვიუმი, ლუგენ ლა ნოვის კათოლიკური უნივერსიტეტი, ბელგია.

1991 წ. – “ამონიოს ერმისის თხზულებათა ქართული თარგმანები”, ბიზანტინისტთა XVIII საერთაშორისო კონგრესი, მოსკოვი.

1989 წ. – “ადრებიზანტიური აზროვნების ზოგიერთი მომენტი გრიგოლ ნაზიანზელის პომილიათა ქართულ თარგმანებში”, ძველბერძნული ფილოსოფიისადმი მიძღვნილი IV საკავშირო კონფერენცია, თბილისი.

1982 წ. – „ქართულ-სომხური ფილოსოფიური ურთიერთობანი განვითარებული ფეოდალიზმის ხანაში“, ამიერკავკასიის ხალხთა შუასაუკუნეობრივი ფილოსოფიის განვითარების საკითხებისადმი მიძღვნილი საკავშირო კონფერენცია, ბაქო.

ადგილობრივი სამეცნიერო ფორუმები

2012 წ. – ბიზანტიურ ავტორთა გავლენის კვალი „გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრებაში“, ტაო-კლარჯეთისადმი მიძღვნილი ბიზანტინოლოგთა კონფერენცია, ბათუმი.

2011 წ. – „იოანე ათონელი – შტრიხები ბიოგრაფიისათვის“, ქრისტიანულ კვლევათა ცენტრის გიორგი მთაწმიდელისადმი მიძღვნილი კონფერენცია.

2010 წ. – „ნიკიტა სტილატის ეპისტოლები არსენ იყალთოელის «დოგმატიკონში», ილია აბულაძის დაბადებიდან 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენცია.

2009 წ. – «თანაშეტყუება» ტერმინის გაგებისათვის ძველ ქართულ წერილობით წყაროებში», ძველქართულ-ბერძნული ფილოსოფიურ-თეოლოგიური ტერმინოლოგიის დოკუმენტირებული ლექსიკონისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენცია, თბილისი.

2009 წ. – « ზრახვა » ტერმინის გაგებისათვის », სამეცნიერო კონფერენცია « ტერმინის გაგებისათვის ».

2009 წ. – ქართული თარგმანების როლი ბერძნული არქეტიპების დადგენისათვის (ნიკიტა სტითატის ეპისტოლების მიხედვით), საქართველოს საპატრიარქოსა და ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის სამეცნიერო კონფერენცია : გიორგი მთწმიდელი – 1000.

2008 წ. – « სომხურ მონოფიზიტობასთან პოლემიკა ნიკიტა სტითატის ხუთი გრაქტაგის მიხედვით », სამეცნიერო კონფერენცია « ტბელობა », სხალთა. 2008.

2007 წ. – არსებ იყალთოელის «დოგმატიკონის» კოლოფონები, როგორც
ისტორიულ-ლიტერატურული წყარო, ივ. ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის სამეცნიერო კონფერენცია «გელათი – 900», თბილისი.

2007 წ. – «არსენ ბულმაისიმისძის ეპისტოლე აბუსერ აბუსერიძის მიმართ, როგორც გელათური სკოლის ეპისტოლოგრაფიის ნიმუში», საქართველოს

ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის სამეცნიერო კონფერენცია «გელათი 900», თბილისი.

2007 წ. – «ტაო-კლარჯეთის ლიტერატურული სკოლა», საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის სამეცნიერო კონფერენცია, მიძღვნილი პ. ჯობაძის დაბადებიდან 90 წლისთავისადმი, თბილისი.

2004 წ. – «გრიგოლ დგომისმეტყველის «ნათლისდებისათვე» საკითხავის ქართული თარგმანები», თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის, შ. რუსთაველის სახ. ლიტერატურის ინსტიტუტისა და ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის ერთობლივი კონფერენცია, თბილისი

1968 წ. – ქართული დოგმატიკის ისტორიიდან («ერთარსება» და «თანაარსი» ტერმინების გაგებისათვის», პ. პეპელიძის სახ. ხელნაწერთა ინსტიტუტის სამეცნიერო სესია, თბილისი.

1966წ. – „ვეფხისტყაოსნის ზოგი ადგილის გაგებისათვის“, პ. პეპელიძის სახ. ხელნაწერთა ინსტიტუტის სამეცნიერო სესია, თბილისი.

სამეცნიერო ნაშრომები სტატიები

1. იოანე დამასკელის „დიალექტიკის“ ქართულ-სომხური ვერსიები, ნაწ 1, მაცნე, N 1, 1965, 257-278.
2. იოანე დამასკელის „დიალექტიკის“ ქართულ-სომხური ვერსიები, ნაწ.2 , მაცნე, №2, 1965, 192-207.
3. ვეფხისტყაოსნის ზოგი ადგილის გაგებისათვის კრებულში: „შოთა რუსთაველი“, ისტორიულ-ფილოლოგიური ძიებანი, 1966, 109-122.
4. პროკლე დიადოხოსის „აგშირნი ღმრთისმეტყველებითნისა“ და იოანე პეტრიშის „განმარტებათა“ სომხური თარგმანის შესახებ, მაცნე, 1, 1969, 130-145.
5. Ефрем Мцире, Предисловие к «Изложению православной веры» Иоанна Дамаскина, Антология мировой философии, 1-2, Москва, 1969. 662-663.Ефрем Мцир
6. საიათნოვას ქართული ლექსები ხელნაწერთა ინსტიტუტის ფონდების მიხედვით,“ მრავალთავი, 1, 1971, 243-266.
7. ქართული დოგმატიკის ისტორიიდან: ტერმინები „ერთარსება“ და „თანაარსი“, მრავალთავი, 2, 1973, 110-126.
8. იოანე პეტრიში მომდევნო საუკუნეებში (ერთი შენიშვნის გარშემო), მრავალთავი, 3, 1973, 93-103.
9. „იგავის“, „ხატისა“ და „კერპის“ ცნებებისათვის იოანე პეტრიშის „განმარტებებში“, მაცნე, 1, 1974, 67-74.
10. უცნობი ავტორის ანტიმონფიზიტური ტრაქტატი, მაცნე, 1, 1975, 17-31.
11. პორფირი ფინიკიელის „ხუთნი ვმანი“ ქართულ მწერლობაში, მრავალთავი, 6, 1978, 51-61.
12. ერთი ბერძნული პოლემიკური ძეგლის (ფსევდო-ისააკის ტრაქტატების) გამოძახილი ქართულ მწერლობაში, მრავალთავი, 7, 1980, 64-76.
13. ფილოსოფიის განსაზღვრებანი ამონიოს ერმისისა და დავით უძლეველის მოძღვრებაში, მრავალთავი, 8, 1980, 38-49.
14. აკად. პ. კეკელიძის დაბადების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო სესია, მრავალთავი, 9, 1981,
15. ქართული ფილოსოფიურ-მეცნიერული ტერმინოლოგიის ისტორიიდან („ზედმიწევნულება“ და „კელოვნება“), მრავალთავი, 9, 1981, 11-21.

16. ამონიოს ერმისის თხზულებებში დადასტურებული გრამატიკული ხასიათის ცნობები, მაცნე, 4, 1981, 128-138.
17. Les traditions et innovations dans l'école neoplatonicienne d'Alexandrie (Ammonius Hermias et David l'Invincible), Bedi Kartlisa, Revue de Kartvelologie, v.40, Paris, 1982, 216-226.
18. Грузино-армянские философские отношения в эпоху развитого феодализма, Методологические вопросы развития средневековой философии народов Закавказия, 1982, 126-135.
19. ძველი ქართული წერილობითი ცნობები ერთი სასვენი ნიშნის შესახებ, მრავალთავი, X, 1983, 128-138.
20. რაზე მუშაობთ, რას აკეთებთ? (იღ. აბულაძის მიმოწერიდან უცხოელ და საბჭოთა მეცნიერებთან), მრავალთავი, 10, 1983, 16-21.
21. ამონიოს ერმისისა და დავით უძლეველის მიმართებისათვის, მნათობი, 7, 1983, 139-145.
22. მეცნიერებათა კლასიფიკაცია ამონიოს ერმისის მოძღვრებაში, მრავალთავი, 11, 1985, 41-50.
23. ოეოფილე ხუცესმონაზონის ერთი თარგმანის შესახებ (ეპიფანე კვიპრელი ოუიოანე დამასკელი?), მაცნე, 4, 1986, 39-51.
24. სულხან-საბა თრბელიანის ლექსიკონის ერთი სიტყვის გაგებისათვის („შური“), მაცნე, 3, 1989, 88-94.
25. ადრებიზანტიური აზროვნების ზოგიერთი მომენტი გრიგოლ ნაზიანზელის პომილიათა ქართულ თარგმანებში, თბილისის უნივერსიტეტის შრომები, 292, ფილოსოფია, 1989, 168-171.
26. ეფრემ მცირის „უწყებავ მიზეზსა ქართველთა მოქცევისასა“ და „სადღესასწაულო წიგნი“, მაცნე, 4, 1990, 98-110.
27. გრიგოლ ნაზიანზელის პომილიათა ეფრემ მცირისეული კრებულების შედეგისათვის, მაცნე, 2, 1990, 66-84.
28. Les colofons d'Efrem Mtsiré et les traductions géorgiennes de Grégoire de Nazianze, (collabor. B. Coulie), Le Muséon, t. 104, fasc. 1-2, 1991, 109-124.
29. ავტორისა და მთარგმნელის უფლებათა გაგებისათვის (გრიგოლ ნაზიანზელის რამდენიმე პომილიის ეფთვიმე მთაწმიდლისა და ეფრემ მცირის თარგმანების მიხედვით), მრავალთავი, XVI, 1991, 20-28.

30. Грузинские переводы произведений Аммония сына Гермия, Резюме сообщений международного конгресса, Москва., 1991, 941-942.
31. Древнегрузинский перевод сочинения Епифания Кипрского об ересях, Византиноведческие этюды, Тбилиси, 1991, 69-74.
32. „თარგმანთაგანისა“ და „ზედადართულის“ გაგებისათვის გრიგოლ ნაზიანზელის პომილიათა ეფთვიმე მთაწმიდლის თარგმანების მიხედვით, მრავალთავი, XVII, 1992, 85-91.
33. გრიგოლ ნაზიანზელის პომილია „ნათლისდებისათვს“ (Or 39) ქართულ მრავალთავებში, მაცნე, 1, 1993, 58-71.
34. ნიკიტა სტითატის (X1ს.) პოლემიკური თხზულება სომხური მონოფიზიტობის წინააღმდეგ, ქუთაისის უნივერსიტეტის მოამბე, IV, 1995, 106-120.
35. გრიგოლ ნაზიანზელის პომილიები, ორგორც წყარო ნიკიტა სტითატის ანტიმონფიზიტური თხზულებისა, ფილოლოგიური ძიებანი, 2, 1995, 81-108.
36. ეფრემ მცირის ცნობები გრიგოლ ნაზიანზელის თხზულებათა ქართული თარგმანების შესახებ, ფილოლოგიური ძიებანი, 2, 1995, 109-130.
37. გრიგოლ ნაზიანზელის ორი პომილიის (Or 38, Or 39) მოკლე ტექსტები ქართულ მრავალთავებში, მაცნე, 4, 1996, 141-148.
38. ათონის მწიგნობრული სკოლა, წიგნში: ქართული ფილოსოფიური აზრის ისტორია, 1, 1996, 109-123.
39. Грузинские переводы произведений Аммония, сына Гермия, международный конгресс византинистов, Резюме сообщений, 1997, 941-942.
40. სიმეონ ახალი დვთისმეტყველის ერთი თხზულება ქართულ ენაზე („სინანულისათვს“), ისტორიულ-ფილოლოგიური კრებული, 1997, 45-50.
41. ეფრემ მცირის მთარგმნელობითი მოღვაწეობიდან (რამდენიმე დაკვირვება გრიგოლ ნაზიანზელის საკითხავების ეფრემისეული თარგმანების შემცველ კრებულებზე), მაცნე, 1-4, 1998, 129-138.
42. პეტრიწისა და ამელახოსის იდენტიფიკაციისათვის, მრავალთავი, XVIII, 1999, 274-279.
43. იერუსალიმური კოლექციის ქართულ ხელნაწერთა მინაწერების მნიშვნელობა მე-17ს.-ის საქართველოს ისტორიისათვის (Jer. 8 და Jer. 43 ხელნაწერების მიხედვით), მაცნე, 1-4, 1999, 192-200.

55. ტაო-კლარჯეთის სამწიგნობრო ცენტრი, (Православная энциклопедия, 2005г.)
56. ქართული დოგმატიკურ-პოლემიკური ლიტერატურა (Православная энциклопедия, 2005г.)
57. ქართული ფილოსოფიური ლიტერატურა (Православная энциклопедия, 2005 г.)
58. იოანე ტარიჭიშვილი (Православная энциклопедия, 2007г.)
59. იოანე ჭიმჭიმელი (Православная энциклопедия , 2007 г.)
60. გრიგოლ ნაზიანზელის „ნათლისდებისათვე“ (Or. 39) პომილის ქართული თარგმანები (მთარგმნელობითი მეთოდის ტიპოლოგიზაციის კონტექსტში), ლიტერატურული ძიებანი, XXVI, 2005, 104-112.
61. პროკლე დიადოხოსის „პავშირნი ღვთისმეტყველებითნისა“ და იოანე პეტრიშვილის „განმარტებათა“ სომხური თარგმანის სტრუქტურისათვის, გელათის მეცნიერებათა აკადემიის ჟურნალი, 1, 2006, 25-35.
62. Догматико-полемический сборник Арсения Икалгоели (XI в.) по грузинским рукописям, XVI ежегодная богословская конференция Православного Свято-Тихоновского гуманитарного университета, I, Материалы, Москва, 2006, 234-237.
63. ძველი ქართული დოგმატიკურ-პოლემიკური მწერლობა, ბიზანტინოლოგია საქართველოში, ს. ყაუხჩიშვილისადმი მიძღვნილი კრებული, ლოგოსი, თბილისი, 2007, 403-416.
64. ერთი იამბიკოს შესახებ პროკლე დიადოხოსის „პავშირნი ღვთისმეტყველებითნისა“ და იოანე პეტრიშვილის „განმარტებების“ ე.წ. ბოლოსიტყვაობაში, მრავალთავი, XXII, 2007, 122-133.
65. სომხურ მონფიზიტობასთან პოლემიკა ნიკიტა სტითატის ხუთი ტრაქტატის მიხედვით, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ტბელობა“, მასალები, 2008, 56-62.
66. „გარემოვლითი სწავლულების“ გაგებისათვის ძველ ქართულ მწერლობაში, საქართველოს მართლმადიდებელ ეკლესიასთან არსებული ქრისტიანული კვლევის საერთაშორისო ცენტრის სამეცნ. ჟურნალი „ლოგოსი“, 2008, 17-24.
- 6
7. Полемические сочинения против армянского монофизитства в древнегрузинской письменности, Вестник Православного Свято-Тихоновского гуманитарного университета, т. 3 (23), Богословие-Философия, Москва, 2008. 13- 29.

68. Pour la réception d'«Anakephaleiosis» d'Épiphane de Chypre dans l'ancienne littérature géorgienne, *Jurnalı Pneumatikh; Diakoniva*, konstantia – amoxosto, 2008, 22.
69. Первое обличительное слово Никиты Стифата против армянской ереси (грузинский текст), «Богословский вестник», Ж. Московской академии и семинарии, №7, 2008, 63-91.
70. სომხური მონუზიტობის წინააღმდეგ ქართულ მწერლობაში არსებული ნაწარმოებების სტილისტიკა, ბიზანტინოლოგია საქართველოში, 2, 2009, 615-624.
71. ითანა მთავარაისძე, შავი მთის ქართველი მოღვაწე, წახნაგი, ფილოლოგიურ კვლევათა წელიწდეული, I, 2009, 128-139.
72. A Fragment of Maximus the Confessor's *Quaestiones ad Thalassium* in Old Georgian Manuscripts Maximus the Confessor and Georgia, Iberica-Caucasica, vol. 3, London, 2009, 87-100.
73. «Sur le Baptême» de Grégoire de Nazianze dans les Mravalthavi géorgiens , Studia Nazianzenica, II ; Corpus Nazianzenum, 24, Turnhout-Brepols Publishers, 2010, 491-517.
74. სიმეონ ახალი ღვთისმეტყველი, „სინანულისა მიმართ” (ნ. ჩიკვატიასთან ერთად), ქრისტიანულ-არქეოლოგიური ძიებანი, II, 2009, 236-294.
75. „თანაშეტყუება“ ტერმინის გაგებისათვის ძველ ქართულ წერილობით წყაროებში ძველქართულ-ძველბერძნულ ფილოსოფიურ-თეოლოგიური ტერმინოლოგიის დოკუმენტირებული ლექსიკონისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2009.
76. ილ. აბულაძის პირადი არქივის აღწერილობა, შესავალი წერილი, პირადი არქივების აღწერილობა, 2, თბილისი, 2010.
77. Les traductions georgiennes du discours 39 de Gregoire de Nazianze< corpus Ghristianorum< S. graeca 73, Corpus Nazianzenum 24, Studia nazianzenica II, Turnhout< 2010, 491-517.
78. ალექსანდრიული ნეოპლატონური სკოლის ტრადიციების ასახვა ძველ ქართულ მწერლობაში (ფილოსოფიის განსაზღვრებანი), ბიზანტინოლოგია საქართველოში – 3, 2011.
79. Грузинские переводы посланий Никиты Стифата, Вестник Православного Свято-Тихоновского гуманитарного университета, 6, Москва, 2011.
80. ითანა ათონელი – შეტოხები ბიოგრაფიისათვის, სამეცნიერო ჟურნალი „ლოგოსი“, 6, 2011, 73-78.

81. ნიკიტა სტითატის ეპისტოლების ქართული თარგმანები, ქრისტიანულ-არქეოლოგიური კრებული, 3, 2012, 126-145.
82. არსენ ბულმაისიმისძის ეპისტოლე აბუსერ აბუსერიძის მიმართ, როგორც გელათური სკოლის ეპისტოლოგრაფიის ნიმუში, თბილისის სასულიერო აკადემიის სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო შრომები, 3, თბილისი, 2012, 56-67.
83. Св. Иоанн Афонский – основоположник афонского грузинского монастыря, XXII ежегодная конференция Православного Свято-Тихоновского гуманитарного университета, т. I, Москва, 2012, 23-26.
84. იოანე ოქროპირის „მათეს სახარების განმარტების“ ქართული თარგმანის შედგენილობისათვის, მუშაკი სულიერისა ვენახისავ, მიხეილ ქავთარიას 80 წლისთავისადმი მიძღვნილი კრებული, თბილისი, 2012, 87-97.
85. პროკლე დიადოხოსის „კავშირნი ღვთისმეტყველებითნისა“ და იოანე პეტრიწის განმარტებათა სომხური თარგმანი, ჟურნ. „ქართველობი“, 18(3), 2012, 172–189 (ქართულ და ინგლისურ ენებზე).
86. სომხური მონოფიზიტობის წინააღმდეგ პოლემიკა ძველ ქართულ მწერლობაში. კავკასია აღმოსავლეთსა და დასავლეთს შორის, ზ. ალექსიძისადმი მიძღვნილი კრებული, თბ. 2012, 365–379.
87. არსენ იყალთოელის „დოგმატიკონი“ მართლმადიდებლობისა და ეროვნული თვითმყოფადობის კონტექსტში, თბილისის სასულიერო აკადემიის ჟურნ. გული გონიერი, N 5, 2013, 203–212.
88. ლეგენდური გადმოცემები გრიგოლ ღვთისმეტყველის შესახებ, იოანე ოქროპირის „მათეს სახარების განმარტების“ მიხედვით, თბილისის სასულიერო აკადემიის საღვთისმეტყველო-სამეცნიერო შრომები, N 3, 2013.
89. ნიკიტა სტითატის ბერძნული ხელნაწერებით უცნობი ეპისტოლე არსენ იყალთოელის „დოგმატიკონში“ ლოგოსი (Logos), სამეცნიერო ჟურნალი საქართველოს მართლმადიდებელ ეკლესიასთან არსებული კვლევის საერთაშორისო ცენტრი, 7, თბილისი, 2013, 44-54.
90. Georgians Translations of Nicetas Stethatos “s Epistles (According to Arsen Iqaltoeli’s Dogmatikon), Georgian Christian Thought and its Cultural Context. Memorial Volume for the 125th Anniversary of Shalva Nutsubidze (1888-1969), Eds. Nutsubidze T., Hom G., Lourie B., Leiden: Brill 2014, 244-282.

91. Ostrovsky A., Raphava M., Notes on georgian Translation the Works of Niketas Stethatos, Scrinium. Vol. 10. 2014, 380-393.
92. ევსტრატი ნიკიელის „მოსაჯსენებელი, თუ ოდეს პრომნი და ეპლესია მათი...“ არსენ იყალთოელის „დოგმატიკონის“ მიხედვით, თბილისის სასულიერო აკადემიის საღვთისმეტყველო-სამეცნიერო შრომები, N 5, 2014, 98–162.91.
93. An Epistle unknown in Nicetas Stethatos manuscripts Present in Arsen of Iqalto's "Dogmatikon", Religion and Spirituality, returning to Spirituality – Novapublishers New York, 2015, 27-32.
94. Ostrovsky A, Paphava M., The Epistles of Niketas Stethatos. The Data of the Geoegian Version, Scrinium, 12, 2016, 104-125.
95. გრიგოლ ღვთისმეტყველის პირველი თეოლოგიური სიტყვის (Or 27) ორი ქართული თარგმანი, თბილისის სასულიერო აკადემიის საღვთისმეტყველო-სამეცნიერო შრომები, N 6, 2016.
96. L' Or. 39 de Gregoire de Nazianze georgien, dans le "Mravaltavi" Bibliotheqe de Bizantion 14 Philokappadox in memoriam Yustin Mossay, Leuven-Paris-Bristol, 2016, 151-181.
97. ქართული ხელნაწერის A 1 (1030წ.) უწყება პენტარქიის შესახებ, მრავალთავი, 25, 2017.
98. გამოხმაურება თამარ მესხის ნაშრომზე: „სინა და საქართველო, ახალი ფურცლები მრავალსაუკუნოვანი ისტორიისათვის“, მრავალთავი, 25, 2017, 299-302.
99. Грузинский перевод сочинения Евстратия Никейского « Краткий диптих о том, когда и зачем римляне и их церковь отделились от Божественной церкви Востока, Вестник православного Свято- Тихоновского гуманитарного университета, Москва,
100. Гелатский литературный центр и армянские переводчики, Ежегодная Богосовская конференция Свято-тихоновского гуманитарного университета, 2018 № 28, с. 70-78.
101. „ზრახვა“ სიტყვის გაგებისათვის, გელათის მეცნიერებათა აკადემიის შრომები, IV, თბილისი, 2018, 137-148.
102. Сведения о пентархии грузинской рукописи XI века, Вестник Православного Свято-Тихоновского гуманитарного университета, Москва, 2018, 101.

103. От Тао-Кларджети до Афона, от Афона до Гелати (В контексте грузино-армянских литературных взаимоотношений (Ежегодная Богословская конференция Свято-тихоновского гуманитарного университета, 1019, № 29, с.108-111.

104. გრიგოლ ოშკელის თარგმანების რაობა და მნიშვნელობა გრიგოლ ნაზიანზელის თხზულებათა ტრადიციის კონტექსტში, გელათის მეცნიერებათა აკადემიის შრომები, V, თბილისი, 2019, 187- 230.

105. ტაო-კლარჯეთიდან ათონამდე, ათონიდან გელათამდე (ქართულ-სომხურ ლიტერატურულ ურთიერთობათა კონტექსტში), მრავალთავი, 26, თბილისი, 2019, 114-126.

106. Georgian and Armenian Commentaries on the First theological Oration by Gregory Nazianzen (Oration 27), Keninklijne Brill NV, leiden, 2019, 127-145.

107. მაია რაფავა, ნანა ჩიკვატია

ანტონ I კათალიკოსის საგანმანათლებლო საქმიანობიდან „დოგმატიკონის“ ანტონ კათალიკოსისეული ხელნაწერი ნუსხა (ხეც,A 64) მრავალთავი 27,232-242

2021

108. მაია რაფავა, ნიკიტა სთითატის მხოლოდ ქართული თარგმანით ცნობილი ნაშრომი „სათნოებათა აღსავალთათვის“ თბილისის სასულიერო აკადემიის საღვთისმეტყველო-სემეცნიერო შრომები, 2022, 42-56

109. ნიკიტა სთითატის ეპისტოლეების ქართული თარგმანები(არსენ იყალთოელის „დოგმატიკონის“ მიხედვით), ქართული ქრისტიანული აზრი და მისი კულტურული კონტექსტი Memorial Volume for the 125 Sh anniversary of Shalva Nutsubidze(1888-1969), 2014

110. უცნობი ბერძნული ეპიგრამა წმ. იოანე ათონელის შესახებ, გელათის მეცნიერებათა აკადემიის შრომები, VIII, 2022, 177-184

111. საღვთო სახელთა გრამატიკული ართრონის შესახებ თეოდორე ,აბუკურას ერთ ტრაქტატში, თბილისისის სასულიერო აკადემიის საღვთისმეტყველო-სამეცნიერო შრომები, X-XI, თბილისი, 2020, გვ.1-23-143

112. ნიკიტა სთითატის ეპისტოლეების ქართული თარგმანების ბერძნულთან მიმართების შესახებ, ენრიკო გაბიძაშვილისადმი მიძღვნილი კრებული, თბილისი, 2021, გვ.287-295

113. ქართულ-სომხური ლიტერატურული ურთიერთობანი, კავკასია დასავლეთსა და აღმოსავლეთს შორის, II, ისტორიულ-ფილოლოგიური კრებული, მიძღვნა ზაზა ალექსიძის დაბადების 85 წლისადმი, თბილისი, 2022, გვ.246-256
114. Древнегрузинские переводы сочинения преподобного Иоанна Дамаскина Источника Знания XXXIII Ежегодная Богословская Конференция Православного Свято-Тихоновского Гуманитарного Университета Материалы Москва, 2023, 98-100.
115. გრიგოლ ნაზიანზელის პომილიების ეფთვიმე მთაწმიდელისა და ეფრემ მცირის თრგმანები (ქართული მთარგმნელობითი ტრადიციების ორი ეტაპი) (იბეჭდება გელათის სასულიერო აკადემიის შრომებში).

წიგნები

1. ოოანე დამასკელი, „დიალექტიკა“, ქართული თაგმანების ტექსტი გამოსცა, გამოკვლევა და ლექსიკონი დაურთო მაია რაფავამ, თბილისი, „მეცნიერება“, 1976.
2. ამონიოს ერმისის თხზულებები ქართულ მწერლობაში, ტექსტები გამოსაცემად მოამზადეს ნათელა კეჭალმაძემ და მაია რაფავამ; გამოკვლევა, ლექსიკონი და საძიებლები დაურთო მაია რაფავამ, თბილისი, „მეცნიერება“, 1984.
3. წმ. ოოანე დამასკელი, „მართლმადიდებლური სარწმუნოების ზედმიწევნითი გადმოცემა, ორი ძველი ქართული თარგმანი (წმ. ეფრემ მცირისა და წმ. არსენ იყალთოელისა) გამოსაცემად მოამზადეს რომან მიმინოშვილმა და მაია რაფავამ, წინასიტყვაობა და შენიშვნები დაურთო მაია რაფავამ; ძეგლი ბერძნულიდან თანამედროვე ქართულზე თარგმნა, შესავალი და შენიშვნები დაურთო ედიშერ ჰელიძემ, თბილისის სასულიერო აკადემიის გამოცემა, თბილისი, 2000.
4. (თანაავტორებთან ერთად) S.Gregorii Nazianzeni Opera. Versio Iberica, I. Orationes I, I, XLV, XLIV, XLI, editae a H. Metreveli et K Bezarchvili, T.Kourtsikidze, N. Melikichvili, T. Othkhmezouri, M. Rapava, M. Chanidze (Corpus Christianorum. Series Graeca, 36, Corpus Nazianzenum, 5), Turnhout-Leuven, 1998.
5. (თანაავტორებთან ერთად) S.Gregorii Nazianzeni Opera. Versio Iberica, II. Orationes XV, XXIV, XIX, editae a H. Metreveli et K Bezarchvili, T.Kourtsikidze, N. Melikichvili, T. Othkhmezouri, M. Rapava, M. Chanidze (Corpus Christianorum. Series Graeca, 42, Corpus Nazianzenum, 9), Turnhout- Leuven, 2000.
6. (თანაავტორებთან ერთად) S.Gregorii Nazianzeni Opera. Versio Iberica, III. Oratio XXXVIII, editae a H. Metreveli et K Bezarchvili, T.Kourtsikidze, N. Melikichvili, T. Othkhmezouri, M. Rapava, M. Chanidze (Corpus Christianorum. Series Graeca, 45, Corpus Nazianzenum, 12), Turnhout- Leuven, 2001.
7. (თანაავტორებთან ერთად) S.Gregorii Nazianzeni Opera. Versio Iberica, IV., Oratio XLIII, editae a B. Coulie et H. Metreveli et K Bezarchvili, T.Kourtsikidze, N. Melikichvili, T. Othkhmezouri, M. Rapava (Corpus Christianorum. Series Graeca, 52, Corpus Nazianzenum, 17), Turnhout- Leuven, 2004.
8. (თანაავტორებთან ერთად) S.Gregorii Nazianzeni Opera. Versio Iberica, V. Orationes XXXIX, XL, editae a B. Coulie et H. Metreveli et K Bezarchvili, T.Kourtsikidze, N.

Melikichvili, T. Othkhmezouri, M. Rapava, M. Chanidze (Corpus Christianorum. Series Graeca, 58, Corpus Nazianzenum, 20), Turnhout- Leuven, 2007.

9. (თანაავტორებთან ერთად), ძველქართულ-ძველბერძნული ფილოსოფიურ-თეოლოგიური ტერმინოლოგიის დოკუმენტირებული ლექსიკონი, (I-II, თბილისი, 2010).
10. ნიკიტა სტითატის ანტიმონფიზიტური სიტყვები, გამოკვლევა, ლექსიკონი და საძიებლები დაურთო მაია რაფავამ, თბილისის სასულიერო ოკადემიისა და სემინარიის გამომცემლობა, თბილისი, 2013.
11. (თანაავტორთან ერთად), დოგმატიკონი, II, ნიკიტა სტითატი, ხუთი პოლემიკური სიტყვისა და ეპისტოლეთა ტექსტები გამოსაცემად მოამზადა და გამოკვლევა დაურთო მაია რაფავამ, ტექსტები „აღსავალთათვე“, სულისათვე“ და „სამოთხისათვე“ გამოსაცემად მოამზადა და გამოკვლევა დაურთო მარიამ კასრაძემ, ლექსიკონი და საძიებლები მოამზადეს მაია რაფავამ და ნანა ჩიკვატიამ, თბილისი, 2013.
12. (თანაავტორებთან ერთად), დოგმატიკა და პოლემიკა, წიგნში: ნარპევები ძველი ქართული სასულიერო მწერლობის ისტორიიდან, თბილისი, 2014, 345-515.
13. (თანაავტორებთან ერთად), დოგმატიკონი, I, ანასტასი სინელის „წინამძღვარი“ ტექსტი გამოსაცემად მოამზადეს ნ. ჩიკვატიამ, მ. რაფავამ და დ. შენგელიამ, გამოკვლევა და ლექსიკონი დაურთეს ნ. ჩიკვატიამ და დ. შენგელიამ, თბილისი, 2015.
14. პროცეს დიადოხოსის „კავშირნი ლვთისმეტყველებითნისა“ და იოანე პეტრიშის „განმარტებების“ სომხური თარგმანი, სომხური ტექსტი სომხურ-ქართული ლექსიკონითა და გამოკვლევით გამოსცა მაია რაფავამ, თბილისი, 2016.
15. არისტოტელეს „პერი ერმენეიიას“ ქართული თარგმანი (ტექსტი, წინასიტყვა, ლექსიკონი), 1918 წ. (იბეჭდება).
16. ათონის ქართველთა მონასტერი, 2023.